

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
 Fél évre — — — 4 „ | Egyes szám ára — — 16 fill.
 Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
 Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adtnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Miért?

A véres, rémes világháború negyedik esztendejében, amikor a gondok, bajok s az élet ezernyi elviselhetetlen terhe alatt nyögve, görnyedezve naponként, percnként észleljük, érezzük, hogy megélhetésünk szekerének kereke hovatovább több és több, nagyobb és nagyobb kátyuba reked, milliók és milliók ajkáról röppen el e szó: miért?!

Dicső katonáink és hű szövetségeseink vállvetve verik, üzik az ellenséget s a hadihelyzet mindinkább a mi javunkra fordulva már érleli ellenségeink táborában a békét, melynek hangjait a háborúra uszítók minden eszközzel, pénzzel, fegyverrel, golyóval, ellenforradalommal igyekeznek elhallgattatni. A kijózanodás, a tisztánlátás ellenségeink táborát két részre osztotta már s elfog jönni nem-sókára az az idő, amikor dicső fegyvereink nemcsak megkötni, hanem diktálni fogják a békét. A reánk kényszerített háború iramlépésekkel közelg befejezéséhez, amelynek időpontját azonban még az arra leghivatottabbak sem tudják meghatározni. Egy dolog azonban világosan kezd kibontakozni s ez az, hogy a végleges békét a mi fegyvereink diadala fogja meghozni.

Szívvel, lélekkel óhajtjuk ezt s várjuk azt a nagy pillanatot, amikor a háború képében az emberiségre zudult lidércnyomás tovaszáll, hogy újra elfoglalhassa helyét a becsületes és a nemzetek megértésén alapuló békés polgári élet és munka.

Addig azonban még sok-sok nehéz, fárasztó feladat vár reánk, amiket úgy derék katonáinknak a frontokon, mint a frontmögötti polgároknak hűen, becsületesen s igazságos

ügyünkbe vetett bizalommal s kitartással kell teljesíteni.

A háború keletkezésének, hosszú tartamának miért-jére majd a történelem igazságos és pártatlan ítélőszéke fogja megadni a választ. A polgári társadalom, az itthonmaradottak összessége, amely minden erejével igyekszik a háború viseléséhez és folytatásához szükséges eszközöket előteremteni, ép úgy teljesíti kötelességét, mint a frontokon küzdő derék katonák.

Ámde a polgári társadalom berkeiben dúvadak, hiénák pusztítanak, akik nagyon elszaporodva immár veszélyeztetik az ország lakosságának a háború követelte teljesítő-képességét. A törvények és rendeletek özőnét kellett fegyverül ellenük fordítani, de sajnos e fegyverek nem elég hatásosak kiirtásukra s e dúvadak, hiénák: az árdrágítók, áruhalmozók, lánckereskedelmű üzők, a visszaélésekre és a rendeletek be nem tartására vetemülő rablólovagok ma, a háború negyedik esztendejében szabadon zsákmányolnak s ha itt-ott hurokra is kerül egy néhány közülük, helyüket három annyi foglalja el. Miért!?

Hány ilyen „miért“-je van a háborús életnek, hány ilyen „miért“-re nincs orvosság, nincs elfogadható felelet?!

Vagyonok, nagytőkék keletkeztek, gyűltek össze milliók és milliók verejtékéből csupán azért, mert a háborús konjunkturák kihasználása mellett, a törvények és rendeletek kijátszásával meg nem engedett, tiltott módon igyekeztek kapzsóságukat kielégíteni.

Az élelmiszerek, a lét fenntartásához szükséges elsőrendű szükségletek maximális árait — a rendeletek ellenére — túlhágnak az árdrágítók e lovagjai s a lánckereskedé-

lem meg a csereüzlet vígan üzi kiseddel játékaikat. Miért?!

Miért nem puhatolják ki mindegyik „esetet“, miért nem töltik meg a börtönöket e hivatásos vérszopókkal, miért nem kobozzák el a bűnösök vagyonát, miért kénytelen a szegény fogyasztó minden árat megfizetni ezeknek a lelketlen kufároknak a szükségelt árúkért? Miért?!

Sok, sok „miért“-et sorolhatunk fel, amelyek mind a polgárság, a nép, a szegény fogyasztók keserűségét, gondját, baját fokozzák, s amelyek közvetve hadiérdekeket sértenek, egész kötetekre menne az a sok sérelmes kérdés, melynek végére fogcsikorgatva kell odatennünk: Miért?!

Itt-ott az elzárással spékelt kisebb-nagyobb összegű pénzbüntetés nem riasztja vissza ezt a sáskahadát, amely falánkságával családok százezreit teszi ki a nélkülözés, a koplalás és a „nincsen“ keserveinek, e kis és nagy bűnösök nem riadnak vissza semmitől, ha arról van szó, hogy feneketlen zsebeiket jogtalanul megtömhetik.

Rögtönítélőbírószág elé, haditörvényszék elé kell állítani az ilyen bűnösöket, tetteiket nem „kihágás“-nak, hanem hazaárulással egyenlő fokozatú s a hadviselés érdekei ellen elkövetett büntettnek minősíteni, a bűnben találtak vagyonát elkobozni s becses személyüket súlyos, hosszulejáratu börtönbe vetni, súlyosabb esetekben pedig golyó elé, vagy kötél alá állítani s akkor véget ér az a vérlázító árdrágítás, áruhalmozás, csereberézés, kiuzsorázás, amely az ország fogyasztóközönségének nem csak zsebében, hanem munkaképességén, energiáján, s a törvényekbe és rendeletekbe vetett hitén ejtenek mély és nehezen gyógyítható sebeket.

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Tompa Mihály emlékezetére.

Írta: Rozsondai Győző.

Emlékezünk még ünnepünkre,
 Mellyel Aranyunk, áldozánk
 S im' újra hódolásra gyűltünk,
 Mert ünnepel magyar hazánk.
 Emlékkoltáron lángot gyújtunk
 Idézni Tompa szellemét
 S Atyánk, ki őt is nekünk adta,
 Imánknak hangja száll feléd.

Mit is köszönhetünk mi néki?
 Felelni erre nem nehéz:
 Mit ránk hagyott csengő rimekben,
 Virágos pázsit az egész.
 Egyszer kedves mesét mond nekünk
 Példázva emberi hibát,
 Majd emlékeknek röpke szárnyán
 Mondák világába visz át.

Most régi szálakból emel ki
 Egy érthetetlen helynevet,
 Majd villiknek világát zengi,
 Hol szél susog, virág nevet.
 S virágregéknek édes hangját

Ki nem hallotta zengeni?
 Kössünk egy csokrot száz virágból:
 Ezzel hódoljunk őneki.

Aki virágot tud szeretni,
 Rossz ember, az nem is lehet!
 S finom lelket hordoz magában,
 Ki hön imád természetet.
 Istenhez van közel, a költő
 Ha kis virágról énekel
 S mely véle jár virágok útján,
 Finommá tisztul, a kebel.

Lant s biblia volt két barátja,
 Ezek adtak vigasztalást,
 Imádkozva s lantot pengetve
 A lelke megnyugvást talált.
 Óh mert csapások árja zudult
 A költő nagy lelkére le,
 De bár ezer kin tépte lelkét,
 A bánat mégse birt vele.

A szenvedés megvérzi lelkünk,
 De vért lemossa könnypatak
 S költőnek lantján szép emlékként
 Egy-egy merengő, dal fakad.
 „Tornácomon“ s az „Árverésen“
 Lantjának drága hangjai

S a többi mind, mind mennyi szépség:
 A lelkét véljük hallani.

De mégis akkor legnagyobb ő,
 Mikor borus magyar egünk,
 A lelkünk telve fájdalommal
 S föl sem lehet lélegzenünk.
 Óh volt az ő magyar lelkén is
 Tengernyi kín, nagy fájdalom,
 De vigasztalni kezdte népét
 S im' áldás volt a szent dalon.

„Uj Simeon“, „Levél“ s ti többi
 Nagy lélekből fakadt szavak,
 Ti voltatok a nép vezére,
 Mikor nem látott, mint a vak.
 Reménysugárt loptok szívébe:
 A nemzet tűr, nem csügged el
 S mikor újból fölkel a napja,
 Hálát rebeg minden kebel:

Vitéz nevünk dicsőség szárnyon
 Repül merészen szertesztét,
 De népünk ekeszarva helyett
 Fegyveren tartja a kezét.
 Ki egykor magad vigasztaltál
 Egy megalázott nemzetet,
 A vérző nemzet kér most téged:
 Örkdödjél harcai felett.

A háboru vége még messze lehet s éppen ezért e bajok orvoslásával mielőbb segítségére kell sietni annak a polgári lakosságnak, amely a háborus érdekek és szükségletek szolgálatában mindenével, vérével és pénzével, királya és hazája iránti kötelességtudásával, hűségével és szeretetével vett és vesz részt!

Ifj. Szántó Károly.

A szászvárosi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet.

Fenti cím alatt létesítendő szövetkezetbe eddig 276 tag iratkozott be, illetve ennyien jegyezték üzletrészt. 189 tag eddigi befizetése 18010 K. A befizetések folynak, ugyszintén az üzletrész jegyzések. A jegyzéseket lapunk felelős szerkesztőjénél, a befizetéseket a Szászvárosi Takarékpénztárnál lehet eszközölni.

Az aláírók ezuton is kéretnek, hogy a befizetéseket e hó 20-ikáig okvetlen teljesítsék.

Azok, akik már befizették üzletrészeiket, nyugtáikkal Szászvárosi Takarékpénztár üzlethelyiségében a hivatalos órák alatt jelenjenek meg, hogy a Tagsági törzskönyvet aláírják.

NAPI HIREK.

Intés.

Mindig kövesd az egyenes utat,
Mit tiszta, romlatlan szived mutat!...

S ha az—rózsák között vezetne el:
A rózsákhoz ne menj nagyon közel!...

Ne menj közel, ha csábitgatnak is:
Megsebzí lelked a ravasz tövis!...

Egy vércsepp hófehér ruhádra hull:
Ott is marad kimoshatatlanul!...

Ferke Ágost.

— **Dr. Hantos Elemér lemondott mandátumáról.** Fővárosi tudósítónk jelenti: dr. Hantos Elemér kereskedelemügyi államtitkár levelet irt a képviselőház elnökéhez, amelyben bejelenti, hogy államtitkárrá való kinevezése következtében lemond a hunyad-dobrai kerület mandátumáról.

— **Változások a dévai tanítóképzőintézetben.** Barabás Endrét a vallás- és közoktatásügyi miniszter kormánybiztosnak nevezte ki a nagyszebeni gör. kel. tanítóképzőintézethez. Barabás Endre távozását Déván sokan fogják sajnálni, hiszen eltekintve attól, hogy a dévai tanítóképzőintézetet mintaszerűen vezette, tanítványai érte rajongtak, társadalmilag is igen értékes ember volt, akiben a tudás és a szerénység egyesült és aki hasznos és tevékeny tagja volt a társadalomnak. Megfelelőbb embert alig lehetett volna találni ez ujonnan szervezett és sok tudást, tapasztalatot és igazságérzékét igénylő állásra. Kiváló munkakedvet és szép sikert kívánunk Barabásnak új hatáskörében! A román tanítóképzőintézetekhez kinevezett miniszteri biztosok a következők: A nagyváradi gör. kath. tanítóképzőintézetbe Téglássy Károly gimnáziumi tanárt, az aradi gör. kel. tanítóképzőintézetbe Rendorfer János gimnáziumi tanárt, a balászfalvai gör. kath. tanítóképzőintézetbe Keszler Károly máramrosszigeti tanítóképzőintézet tanárt bízták meg; a karánsebesi gör. kel. tanítóképzőintézetnek Kalkbrenner Antal gimnáziumi igazgató a miniszteri biztos, a lugosi gör. kath. tanítóképzőintézet, valamint a szamosújvári tanító- és tanítóképzőintézet miniszteri biztosul Siegescu József udvari tanácsos, egyetemi ta-

nárt nevezték ki. A dévai tanítóképzőintézet igazgatásával Németh Sándor tanárt bízta meg a miniszter. Jászberényben az idén új tanítóképzőintézetet szerveztek és Kovács Ernő dévai tanítóképzőintézet tanárt is a napokban oda helyezik át.

— **Meghívó.** A szászvárosi Köztisztviselők Beszerzési Csoportjának tagjait tisztelettel meghívom ez uton is az október 14-én (vasárnap) d. u. 3 órakor a Magyar Kaszinó helyiségében tartandó közgyűlésre. Tárgyak: 1. Miniszteri leirat az alapszabályok módosítása tárgyában. 2. Eshető indítványok. Szászváros, 1917. okt. 4. Simon Ferenc, elnök.

— **A 18—20 éves népfelkelők bevonulása.** Az 1897—1899. évi születésű besorozott népfelkelők bevonulási ideje 1917. évi október hó 15-ike.

— **Halálozás.** Matusk N. János kegyesrendű pap, a dévai főreáliskola ny. igazgatója életének 103-ik évében Budapesten meghalt. Az elhunyt s pátriarka kort ért jeles férfiú 1871-ben került Dévára az akkor megnyitott reáliskolához mint igazgató. Tevékenységével s nagytudásával ezen intézetnek ő alapította meg jövőjét, az ő alapvető munkássága teremtetete meg a mai dévai főreáliskolát, mely nemcsak a megyében, hanem országszerte nagy kedveltségnek és jóhírnévnek örvend. A reáliskola táviratilag képviseltette magát a temetésén s sírjára koszorút helyezett el.

— **Román papok a jogi fakultáson.** A kolozsvári egyetem jogi fakultására 17 román, gör. kel. pap iratkozott be az idén rendes hallgatónak. Román körökben érdeklődünk az iránt, hogy mi a tulajdonképpen rugója annak, hogy a román papok jogtudományi diplomát akarnak szerezni. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy semmi esetre sem nemzeti-ségi tendencia, hanem pusztán gazdasági okoknak a kifolyása. A román papság államsegélyét ugyanis megvonták, s így egyesek most arra kényszerülnek, hogy új életpálya után nézzenek.

— **Nyugalomba vonuló körjegyző.** Balázs Farkas borbátvízi körjegyző 39 évi szolgálat után nyugdíjazását kérte. A nyugdíjválasztmány az egészségi okokból beadott kérelmet teljesítette s nyugdíjazta Balázst, ki egyike volt a jegyzői kar legtekintélyesebb tagjainak.

— **A felmentések meghosszabbítása.** A honvédelmi miniszter 15.600 eln. 4. számú legújabb rendelete értelmében a fölmentési javaslatoknál szeptember 30-ig engedélyezett bevárási engedélyeket, amennyiben az illető fölmentésére nézve még nem történt revíziós döntés, a f. évi 2242 eln. 4., a f. évi 6561 eln. 4. és a f. évi 6296. eln. Mg. A. számú rendeleteinek szigorú figyelembevételével ez évi november 31-ig hosszabbította meg. Az ujonnan kiadásra kerülő bevárási engedélyeket nem hat hétre, hanem november 30-iki érvénnyel fogják kiállítani. A miniszter e határozatáról értesítették az összes katonai nyilvántartó és közigazgatási hatóságokat, valamint az összes pótesteket is.

— **November elsején drágul a vasut.** A tarifaemelés november elsején fog bekövetkezni az államvasutaknál. A magasabb kocsiosztályokban drágul leginkább az utazás, a harmadosztály díja csak mérsékelten emelkedik. Az első osztály díja majdnem százszázalékkal, a második osztályé körülbelül 30—40 százalékkal, a harmadik osztályé némely viszonylatban legfeljebb 20—25 százalékkal drágul. Az áremelkedés nagyobb lesz a gyorsvonatoknál, mint a személyvonatoknál. A személyszállítással egyidejűleg lényegesen megdrágul az utasok személypodgyászának szállítása is, ugyszintén, amint ezt már közöltük, a teherdijszabás is. A személy- és teherdijszabás felemelése folytán — a mai forgalmat véve alapul — körülbelül 130—150 millió bevételi többlet fog előállani.

— **Hősi halál.** Szabó Károly vármegyei irattárnok, a 17. honvédegyezred őrmestere m. hó 15-én az olasz harctéren (St. Gabrielen) ellenséges repülő bombájától találva hősi halált halt. Halálát parancsnoka tábori lapon tudatta a főispánni hivatallal. Szabó fölmentése a katonai szolgálat alól már befejezett tény volt, a Végzet azonban másként döntött. Halálát felesége s két gyermeke gyászolja.

— **Halálozás.** Hajtmann Pál nyugalmazott iskolaigazgató neje, sz. Ruber Mária Déván m. hó 27-én este 8 órakor, páratlanul munkás életének 63-ik, boldog házasságának 40-ik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogultat m. hó 29-én temették el rendkívül nagy részvét mellett. A lesújtott család gyászában az egész város közönsége osztozik.

— **Elesett hősök hazaszállítása.** Értesülésünk szerint a hadsereg főparancsnokság a harctéren elesett katonák holttestének exhumálását és szállítását október elsejével újból megengedte.

— **Mi érheti a lánckereskedést üzöket és az árdragítókat?** A kormány 3678—1917. M. E. sz. alatt a lánckereskedelem ellen kiadott rendeletében többek között kimondja, hogy aki üzleti tisztességbe ütköző eljárással, különösen az árának a fogyasztóhoz való jutásánál nem szokásos és nyilvánvalóan közbenső kereskedéssel (láncolatlan kereskedés) közszükségleti cikk árainak drágulását idézi elő, az 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Közszükségleti cikk forgalombahozatalával hivatásszerűleg vagy hivatásból folyólag (iparszerűen) csak azok foglalkozhatnak, akiknek ezt a hatóság vagy közvetlenül maga a jelen rendelet megengedi.

— **Déván életbe lépett a dohányjegy.** Azok nevében, akik sem könyökük, sem összeköttetések révén nem tudnak dohányhoz jutni, már több ízben követeltük, hogy Szászvároson is — mint sok más helyen — léptessék életbe a dohányjegy rendszert. A múlt héten Déván már életbe lépett a dohányjegy s most már reméljük és várjuk, hogy ma-holnap nálunk is meg lesz. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy ez esetben mi lesz az eddigi szépen virágzó s dohány ellenében való cserebere üzletekkel? A dohány, mint fizetési eszköz meg fog szünni s helyébe a dohányjegy fog kerülni. Persze azzal a különbséggel, hogy legfeljebb a szegény fogyasztó fog vele csereberélni, nem pedig a dohány fő-, mellék-, al- és magán-, (titkos) elárúsítók.

— **Halálozás.** Porzsolt János múlt hó 22-én Déván örök nyugalomra tért 69 éves korában. Az elhunyt alapító tagja volt a dévai ipartestületnek és hosszú éveken át haláláig buzgó tagja és pénztárosa. Az elhunyt érdemeit az ipartestület külön jegyzőkönyvben is megörökítette és temetésén magát szép számu küldöttséggel képviseltette.

— **Az ujbó három áldozata.** Megrendítő szerencsétlenség történt a somogymegyei Almáskeresztúron. Neumann Ferenc, Hügl József és Hufgart János ottani lakosok, nem gondolva, hogy a 2 nap előtt szüretelt must már forrni kezd, bementek a pincébe, ahol a mustból fejlődött gáz mindhármukat megölte. Hügl a harmadik lépcsőig felvált-

szorgott, ott érte a halál. Hofgartot még élve huzták ki a pincéből, de pár perc múlva kiszervenedett. Az eset általános részvétet és nagy megdöbbenést keltett a lakosság körében. E szomorú esetről óvatosságot tanulhatnak, akik életüket könnyelműen nem akarják kockáztatni.

— **Aki a parancsnak nem engedelmességedett.** A kolozsvári honvéd hadosztálybíró-ság 2 évi sulyos börtönre ítélte el Galacán Nemes János petrilai lakost, mert az oláh invázió idején a községből, mint szabadságolt katonára, a kiűritési parancs dacára sem távozott el.

— **A tengeri lefoglalása és legmagasabb ára.** Megjelent már a kormánynak erre vonatkozó rendelete, mely szerint a termelő a közlelmezés céljaira lekötendő sertések hizlalására terméséből a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó résznek csak a felét használhatja föl, ha erre az illetékes hatóságtól engedélyt kapott. A termelők feleslegük felét a Haditermék részére vagy vásárlási igazolvánnyal eladott vevők részére október 31-ig eladhatják. Eddig a határidőig a nem termelők vagy keveset termelők vásárlási igazolvány alapján bármely törvényhatóság területén közvetlenül a termelőtől vásárolhatnak. Mihelyt a kukoricatörést tulnyomóan befejezték, a törvényhatóság köteles elrendelni a tengeri felesleg rekvirálását. Tengerit őrltetni, zuzni, darálni csak őrlési tanusítvánnyal lehet. A tengeri legmagasabb ára mm-ként szept.-okt. hónapokban a következő: közönséges és kevert tengeri csövesen 34 K, morzsoltan 42.50 K, fajtengeri (cinquantin, florentini stb.) csövesen 36.10 K, morzsoltan 45.50 K. A következő hónapokban a tengeri ára mérsékelten emelkedik.

— **Földforgatás.** Számos kerti és mezei terményünk van, amely csak akkor diszlik és csak úgy marad állandóan termékeny és hasznos, ha forgatott földbe ültettük. Így általában a kerti terményekről megállapíthatjuk, hogy többé-kevésbé mélyen iorgatott földet kívánnak. A legközönségesebb kerti termények, pl. sárgarépa, petrezselyem, hagymafélék stb. megkivánják, hogy alájuk a földet 34—40 cm. mélyen megforgassuk. Más kerti termények, pl. torma, spárga, rebarbara és egyáltalában az évelő növények ennél mélyebb, 60—80 cm. mély forgatást kívánnak. A gyümölcsfák és a szőlő is legjobban diszlenek az olyan földben, amelyet egész terjedelmében megforgattunk. Az olyan gyümölcs, amelyben a fának nem csupán gödröket ástak, hanem az egész földet megforgatták sokkal hamarabb és bővebben terem, termékenységet hosszabb időn át megtartja. Különösen a sűrűbb ültetések számára, pl. barackosnak, vagy ahol a fasorok közé ribizkét, egrest, málnát ültettünk, okvetlenül forgattassuk meg az egész beültetendő területet. A forgatásnak az ősz a legalkalmasabb ideje. Mihelyt egyéb dolgainktól ráérünk, megkezdhetjük a földforgatást. Nem tanácsos azt későre halasztani, amikor már beállnak a téli hidegek. Ilyenkor u. i. már fagyott rögöket forgatunk alá és a nagyobb mélységbe került fagyos hantok tavasszal nem egyhamar engednek föl. A kiültetendő növényeknek gyökerei hideg, fagyos földbe kerülnek, ezért nem jól gyökereznek, tökéletlenül erednek meg. Viszont tavaszra sem szabad hagyni a forgatást, mert akkor az átforgatott föld nélkülözni fogja a téli fagynak áldásos porhanyító hatását. Forgatásnál nagy gondot kell arra fordítani, hogy a rétegről-rétegre történjék, hogy a föld a forgatás után éppen fordított sorrendben rétegződjék, mint a forgatás előtt. Ha a földet forgatás közben trágyázni akarjuk, arra ügyel-

jünk, hogy a trágya ne kerüljön mélyre. Annak nincs semmi értelme, hogy a trágyát 40—50 cm. mélyen vagy még mélyebben takarjuk el. Hiszen az ilyen mélyen eltakart trágya évek múlva sem fog elkorhadni és a növények egyáltalában semmi hasznát sem veszik. Ha a trágyázás okvetlenül szükséges, akkor az csak a felső rétegre szorítkozzék és a trágyát semmiesetre se takarjuk el 30 cm.-nél mélyebben. Ilyen mélyen is csak a teljesen érett trágyát, a korhadt komposztot tanácsos eltakarni. Egyáltalában a földforgatással kapcsolatban inkább csak érett trágyaféléket alkalmazzunk, mert az éretlen vagy csak félig korhadt trágyarészek a fiatal ültetés gyökereivel érintkezve ártalmas hatású lehet.

— **Adakozzunk a „Vörös-Kereszt” egylet részére.**

— **Állami tisztviselők egyenruhája.** Most, midőn az állami tisztviselőkre a nagy drágaság és nehéz megélhetési viszonyok ólomsúlyal nehezdednek s különösen a ruházat árának ilyen nagymérvű emelkedése folytán ugyszólván lerongyolódik, Kuszó István az Állami Tisztviselők Egyesületének igazgató-választmányi tagja indítványt nyújt be, az egyesület választmányához, mely így szól: A ruházattal való takarékoskodás és célszerűség szempontjából tegye indítványba a magas kormánynál a mélyen tisztelt választmány, hogy az állami tisztviselők egyenruhájával láttassanak el. Az egyenruha álljon egy köznapis és ünnepi zubonyból, melyben ünnepélyes alkalmkor sötét nadrág viselendő. A zubony szövete a legegyszerűbb, de nagyon tartós legyen. A szövet tömeggyártmányként a legolcsóbban gyártandó és a készítés is gyári áron olcsón történjék. Bizony itt az ideje, hogy ne csak az államiak, hanem az összes tisztviselők ruházati kérdését ilyen módon oldják meg.

— **Ecet készítés módja.** Nem foglalkozunk ugyan a konyhaművészet tudományával s előre is bocsánatot kérünk olvasóinktól, hogy erre az arénára lépünk, azonban azt hisszük, némi szolgálatot teszünk a közügynek, ha a jelen szűkös világban, amikor egyszer a petróleum, máskor a gyertya, ismét máskor a citrom vagy a csiriz tűnik el a forgalmi piacról, (s legtöbbször csak azért, hogy a magassabb árfolyamat bevérdje valamelyik sötét, de jól betonozott pincében), ha ilyen nehéz időkben közöljük a jó házi-ecet készítésének egyszerű és megbízható receptjét, lévén az ecet is azok közt az iparcikkek közt, amelyek lekerülőben vannak a kereskedelem szinpadáról. Megkészítése nem kötelező, azonban aki megpróbálja, okosan teszi. 10 liter forralt és kihűlt esővizben (lehet desztillált víz is) két és fél kiló cukrot kell feloldani és ebbe az oldatba 10 deka élesztőt és egy tenyérnyi nagyságu piritott kenyert kell tenni. Mikor ez az oldat kész van, nagy üvegedényben 3 hétig meleg helyen erjedni hagyjuk. Az üveget ritka vászonnal vagy lukasztott papírral kell csak befedni, hogy a levegő hozzáférjen. 3—4 hét múlva kész az elsőrangú házi ecet. (Kipróbáltuk s elsőrangú ecetet nyertünk. Szerk.)

— **Mozi.** Ma, vasárnap (7-ikén) d. u. és este a „Centrál”-szállóban mozi-előadás lesz. Bővebbet hirdetéseink között!

— **Romániában megtaláltak egy magyar harangot.** A megszállott Románia egyik községében rendkívül érdekes leletre bukkantak a magyar katonák. Tudvalevő, hogy a megszállott területen éppen úgy rekvirálják a harangokat, mint a frontmögötti országrészekben. Ilyen rekvirálás közben akadtak rá egy romániai községben a katonák egy latin fel-

írásu harangra, amelynek feliratából megállapították, hogy a harang valamikor, körülbelül háromszáz évvel ezelőtt Nagykereki községben hirdette buzgó szavával az istencsereket. A harangot még Bocskay István idejében mint hadiszákmányt a törökök magukkal vitték Romániába és a világháborúnak kellett elérkeznie, hogy a harang ismét visszajuthasson falujába. A megtalált harang százhusz kiló és Török János, Rákóczi fejedelem egykori főlovászmestere öntette és ajándékozta Nagykereki községnek. A hadseregparancsnokság a történelmi emlékezetű és értékes leletről értesítette az érdekelt községet és a tiszántuli református egyházat. Nagykereki községben egyáltalában nem tudtak semmit az ellenséges földön megtalált harang létezéséről, mert az erre vonatkozó iratok mind elvesztek. Annál nagyobb most azonban a község lakói között az öröm, hogy az ősekre emlékeztető drága ereklye hosszú századok múlása után épségben fog visszakerülni a nagykereki református templom tornyába. A visszakerült harang elhelyezése ünnepélyes keretek között fog végbemenni.

Kerestetik 50—100 hold jó szántóföld vételre vagy bérletre, melyen a szükséges gazdasági épületek és lehetőleg felszerelések is legyenek. Cím a kiadóhivatalban. 64 1—3

Szám: 5221—917. kig.

Hirdetmény.

Szászváros r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy Domsa Vazul esperes utóajánlata folytán új árverést tűz ki a köztemetőnek 1917. évi október hó 1-től 1925. évi szeptember hó 30-ig terjedő nyolc esztendőre leendő haszonbérbeadása céljából.

Kikiáltási ár évi 790 (hétszázkilencven) korona, melynél alacsonyabb ígéret figyelembe nem vétetik.

Árverési határidő 1917. évi október hó 10-ének délelőtt 10 órája.

Árverés helye a városháza.

Utóbbi utóajánlatnak nincs helye.

Szászváros r. t. város tanácsának 1917. évi október hó 5-én tartott üléséből.

63 Andrae, polgármester.

M. KIR. ÁLLAMI FAISKOLA, ALGYÓGY.

196—1917. számhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivelségi m. kir. minister urnak f. évi szeptember hó 15-én 102301/XI—1—1917. szám alatt kelt magas rendelete alapján a vezetésemre bizott m. kir. állami faiskola gyümölcsfa-oltvány készletének egyrésze folyó év őszén, illetőleg jövő év tavaszán közvetlenül áruba bocsájtatik.

Alma-, körte-, szilva-, cseresznye-, meggy-oltványok I. osztályu példányainak ára darabonként 80 fillér.

Ugyanezen gyümölcsnemekből II. osztályu 40 fillér.

Az imént említett gyümölcsfa árak csakis ez év őszére és jövő év tavaszára vonatkoznak. 1918. évi január elsejével a nagyméltóságú földmivelségi miniszterium részben a legtöbbszörösödött üzemi kiadások, részben pedig azon körülmény miatt, hogy a kereskedelmi kertészeteknek a régi árak mellett az állam-kincstár rovására indokolatlan versenyt támasztani nem kíván, szükségesnek tartja a faiskolai termények árait nemenként megfelelően emelni.

Megrendelések úgy őszi, valamint jövő évi tavaszi kiadásra a faiskola vezetőségénél fogadhatnak el ez év végéig a jelenlegi előbb említett árakon.

Gyümölcsfák csomagolását és vasuti szállítását a faiskola nem vállalja.

Algyógy, 1917. október hó 3-án.

Gergely István,
állami főkertész.

62 1—3

Keresk. szakoktatás levélben.

(Haendle rendszer).

Oly urak és hölgyek, kik vidéken laknak és foglalkozásuknál fogva keresk. szaktanfolyamot nem látogathatnak, keresk. szakoktatást ez uton nyerhetnek. — Prospektust küld: **ENGEL, keresk. szakoktatás ARAD,** 61 Lázár Vilmos-u. 2.

2 előadás! 2 előadás!

Előadás kezdete d. u. pont 1/26, este 1/29 órakor.

Mozgósínház

Szászvároson, a „Központi” szálloda disztermében minden vasárnap 2 nagy előadás.

1917. évi október hó 7-én:

Fekete fátyol. Társ. dráma 4 felv.-ban.A főszerepet **LOTTE NEUMANN** játssza.

Ezenkívül:

Egy 3 felvonásos vigjáték és Háborus aktualitások.

Helyárak délután és este: Páholy 8 K, I. hely 1-50 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill. Karzat 60 fill. Számozott helyek!

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel **A vállalat.****Új nőikalap divatterem.****Értesítés!**

Tisztelettel értesitem a szászvárosi és környékbeli t. hölgyközönséget, hogy Szászvároson, Sétatér-utca 1. szám alatt :-: :-: :-: :-:

nőikalap divattermet

nyitottam. Elvállalok mindennemű nőikalap készítést, átalakítást, díszítést a legjutányosabb árban. Ugy a helybeli, valamint a vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek. Levélbeli kérdésködésekre, megrendelésekre azonnal válaszolok. Magamat a t. hölgyközönség nagybecsű pártfogásába ajánlva, maradtam teljes tisztelettel

ZALÁNYI BERTA

nőikalap készítő és díszítő, Szászváros, Sétatér-utca 1. sz. 19 10-10

Izléses kiállítás! Legújabb divat!

Keményítő helyett

58 vásároljunk 1-3

„REPASOL“-t,

melyet a hannoveri Dr. Henkel és Társa híres vegyészeti gyárában készítenek.

Teljesen pótolja a keményítőt.

Egy 3/4 liter vízben feloldandó adag külön csomagolásban használati utasítással együtt 50 fillér. — Kapható:

Németh János Utóda

fűszer- és vaskereskedésében, Szászváros, Vásár-utca.

Veszek

arany törmeléseket, törött gyűrűket, használhatatlanná vált arany ékszereket s más arany tárgyakat a legmagasabb áron. Levélbeli ajánlatokra is válaszolok.

MARGEL N. órás és ékszerész
SZÁSZVÁROS, Vásár-utca.

56 1-

Zongorát vagy pianinót keresünk bérbe, esetleg napi 2 órai használatra. Dr. Szabó főhadnagy, Fötér 3.

Eladó 3 darab fehér cserépkályha, 2 darab gabonatarató és többféle deszkanemű. Megtekinthető a Binder-féle házban, Fötér, 3. sz. 57 1-2

Megjött! Tavaszi és nyári szezon!

Szövetek egész öltönyökhöz!

Brünni, reichenbergi és olmtüzi posztógyárakból pervien- és doszking-szövetek, a magas klérus számára, előírás szerinti anyagok hivatalnoki egyenruhákhoz, tűzoltók és tornászok számára is, livrée-posztók,

úri- és női- loden-szövetek, női costum ruha-szövetek,

billiárd huzatok, posztók játékasztalokhoz és kocsihoz stb. jutányos, tisztességes, tartós, tiszta gyapju brünni posztóárakat és nem olcsó rongyokat, amelyek alig érik meg az elkészítés árát, ajánl:

SZATHMÁRY ALADÁR
a brünni, reichenbergi és olmtüzi posztógyárak képviselője és hatóságilag engedélyezett kereskedelmi ügynökség
Szászvároson, Sétatér-utca 5. szám.
47 21-

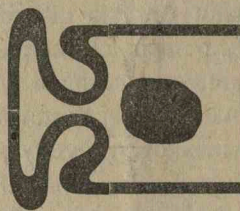
Megjött! Tavaszi és nyári szezon!

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kívánatra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros, (Vásár-utca)

55 1-

BENKŐ áruház

az egyedüli áruház, hol a legjutányosabban szerezheti be áruszükségletét. Nagy választék kész férfi-, fiu- és gyermek-ruhákban, felöltőkben, kosztümökben, kalapokban, valamint mindennemű férfi divatcikkekben. Továbbá női courens árukban, u. m.: szövetek, kretonok, zefírek, vászruák, gyermekruhácskák, ernyők, utazó-kosarak és minden e szakmához tartozó árucikkek. Ajánlja a cég férfi-, női-, fiu- és gyermekcipőit a jelenlegi viszonyokhoz képest a legolcsóbb napi árban. Nagy raktár munkás

fatalpu cipőkben.

31 8- Tisztelettel
BENKŐ ÁRUHÁZ.